

С. В. Філіпп

Крюківський вагонобудівний завод



КРЮКІВСЬКИЙ ВАГОНОБУДІВНИЙ ЗАВОД – підприємство у галузі транспортного машинобудування. Розташ. на правому березі Дніпра у Крюків. р-ні (колишнє смт Крюків) м. Кременчук Полтав. обл. Історія розпочинається 1874, коли були створ. крюків. майстерні для ремонту рухомого складу Харків.-Микол. залізниці (щомісяця ремонтували 20 вантаж. та 4 пасажир. вагонів, а також виготовляли запчастини до них). 1900, після зведення нових корпусів, у майстернях працювали бл. 400 робітників, які виконували ремонт 120-ти вантаж. та 20-ти пасажир. вагонів щомісяця. 1930 майстерні перейм. на вагонобуд. завод, розпочато будівництво нових цехів. Цього ж року створ. першу власну продукцію – 22-тонну двовісну платформу. Випуск цих платформ на довгий час став основним у роботі підприємства. 1932 розроблено і виготовлено перший у СРСР чотиривіс. 60-тон. піввагон, що стало знач. поштовхом у розвитку вітчизн. вагонобудування. Обсяги виробництва нового універс. піввагона з автомат. гальмом і автозачепленням постійно зростали і 1936 сягнули 7 тис. піввагонів щороку. У 1930-і рр. на підприємстві працювали бл. 1800 осіб. Під час 2-ї світової війни завод евакуйовано у м. Перм (РФ), випускав фугасні авіац. бомби для фронту. Після звільнення міста (1944) підприємство відбудовано, 1945 розпочато серій. випуск 60-тон. піввагонів, 1948 досягнуто довоєн. обсягів з випуску продукції на значно менших вироб. площах. У 1950-х рр. колективом заводу розроблено чотиривісні платформи під різні цистерни, поясні візки, чотиривіс. хопер для перевезення гранульов. сажі, 40-тон. чотиривіс. піввагон для Сахаліну і 93-тон. шестивіс. піввагон (нагородж. золотою медаллю на Всесвіт. виставці 1958 у Брюсселі). 1956 на підприємстві освоєно нову конструкцію піввагона на ролик. брусках, що стала основою для випуску в подальшому шести- і восьмивіс. піввагонів не лише на заводі, а й на ін. підприємствах галузі. У 1970-х рр. К. в. з.

став базовим підприємством країни у галузі вагонобудування і освоїв понад 30 типів і моделей вантаж. вагонів (шестивіс. саморозвантажувал. піввагон з бортами, що відкриваються, для перевезення вугілля та ін. сипких вантажів; вагон-хопер для перевезення цементу підвищеної вантажопідйомності і новим приводом механізму розвантаження; вагони для перевезення зерна тощо).

Всього на К. в. з. від поч. його діяльності виготовлено понад 500 тис. вагонів. Водночас завод розробив і налагодив серій. випуск декількох модифікацій гусенич. паромно-мостових машин, виготовляв різні види товарів нар. вжитку. Від поч. 1990-х рр. завод займається переважно розробленням, удосконаленням і виробництвом піввагонів та вагонів-хоперів вантажопідйомністю до 75 т з колією 1435 та 1520 мм, двовіс. візків під вантажні вагони, коліс. пар для пасажир. і вантаж. вагонів відповідно до міжнар. стандартів тощо. Тоді ж на підприємстві створ. автогрейдер моделі ДЗК-250 серед. класу, який за своїми параметрами не поступався зарубіж. аналогам, контейнери для перевезення цементу та ін. сипких вантажів, побут. та пром. відходів (на заводі розроблено і модернізовано понад 80 найменувань, користуються попитом у Німеччині, Данії, Франції та ін. країнах). 2002 освоєно пром. випуск вітчизн. пасажир. вагонів (зокрема й для метрополітенів; впроваджено 2010 у Київ. метрополітені). Групи фахівців К. в. з. нагородж. Державна преміями СРСР (1981, 1982) та України (2003). Діє музей історії заводу, виходить багатотиражна г. «Вагонобудівник» (від 1923). Соц. сфера: Палац культури, спорт.-тех. комплекс. Кількість працівників (2012) – понад 9200 осіб. Голова правління – Є. Хворост (від 2007).

Фотоілюстрації



Рекомендована література

1. Кудіярова Г. І. Крюківський вагонобудівний завод: гордість і слава України. П., 2005.

Бібліографічний опис:

Крюківський вагонобудівний завод / С. В. Філіпп // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН

України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-202>. – Останнє поновлення : 19 черв. 2023.

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).